

L'islamisme a Algèria

Al.là és gran

Als carrers d'Alger el Front Islàmic de Salvació demostra el formidable augment del seu poder, enfront d'un FLN que no havia aparegut mai tan absent ni tan prop de la ruptura.

SALVADOR ROSA 90

Amina és una jove de 20 anys que voldria ser veterinària i estudia a la Universitat d'Alger. Amina, europeïtzada, es nega a posar-se el vel. El dijous 19 d'abril es manifestava pels carrers d'Alger amb els seus companys del moviment de protesta contra la violència, creat a tot estirar fa una setmana. En són un miler, la majoria xicotets que han vingut amb les seues amigues. Xicotets joves que criden: "¡Alto a la violència!", "¡Càstigs als agressors!" Des del 27 de març, inici del ramadà, el mes sagrat de l'Islam, els integristes ataquen les dones -estudiantes o no, soles o acompanyades- a les quals recriminen la seua conducta "impia" o, simplement, no dur el

famós hidjab. Llavors, Amina protesta sense il·lusió: "La meua veïna de pis s'estranya del meu comportament. Li agradaria, fóra com fóra, que jo portés vel. Ara com ara, pense que de les dues ella es la més representativa de les dones algerianes de 20 anys. No jo. És una llàstima".

L'endemà, no en són 1.000, sinó 10.000 persones les que es manifesten a Alger en resposta a la crida del Front Islàmic de Salvació (FIS). Ni una sola dona en forma part. El xeic Abassi Madani, president del Front, els havia demanat de "romandre a l'interior de les mesquites i de resar". En un silenci pesant, protegit per un servei d'ordre musulós,

l'onada de "barbuts" puja des de la plaça de l'I de maig, al centre de la vila, en el barri dels Golf on té la seu la presidència de la república. Al capdavant de la comitiva, una banderola en àrab: "Som musulmans, prou de provocacions". Més lluny, retalls de tela proclamen: "Laïcisme=intolerància, Islam=tolerància". I fins i tot aquest eslògan que s'ha vist a Teheran i a Islamabad, dedicat als mass media occidentals: "Not East, not West, Islam is the Best" ("Ni Est, ni Oest, l'Islam és el millor"). Al final de la marxa, Abassi Madani demana la dissolució de l'Assemblea Nacional i de les mesures contra la inflació i l'atur.

Res de massa nou. Però, amb la proximitat de les eleccions municipals i departamentals, previstes per al 12 de juny, el FIS és evidentment l'únic moviment capaç de mobilitzar tants manifestants pels carrers de la capital algeriana. Una formidable demostració de poder, perfectament controlada, d'una disciplina quasi militar.

Des de mitjanit, els homes encarregats del servei d'ordre s'estaven als seus llocs. ¿Qui són? A Alger es diu que més d'un centenar de militants islàmics s'han format en les escoles islàmiques i en els

perquè sospita que es tracta d'una publicació jueva" des que la revista va dedicar la portada, el 2 de febrer d'enguany, als perills de l'integritisme a Algèria, un embolic de rumors diabòlic. "La vostra revista ens titlla d'extremistes; nosaltres sempre hem estat al mig, justament al mig". El FIS es pronuncia a favor de l'aplicació integral de la xara (lleï islàmica) que preveu concretament la lapidació de les dones adúlteres o l'amputació de la mà als lladres, però reconeix que aquest objectiu no es podrà atènyer si no hi ha un període de transició: "Una ge-

encara s'espera. Els islamistes han sabut explotar les esperances decebudes utilitzant el millor possible aquest lloc d'encontre que són les mesquites de què també s'havia servit el FLN durant anys com a tribuna política. A Alger, i a les altres grans ciutats, el FIS les ha controlades una a una.

El poder, impotent, ha deixat fer. Més encara: l'any passat, el FIS va ser legalitzat, menystenint l'article 5 de la llei dels partits que "cap associació política no podrà basar [...] la seua actuació en uns fonaments exclusivament confessio-

camp d'entrenament iranians. Ells són els que deuen haver-se encarregat de l'organització de la manifestació del divendres. Aquests soldats de l'Islam, de retorn a Teheran haurien garantit la instrucció dels nous reclutes, cosa que podria explicar les nombroses semblances entre la manifestació d'Alger i les de Teheran, al començament de la revolució islàmica fa deu anys. La mateixa tàctica, les mateixes consignes i els mateixos eslògans.

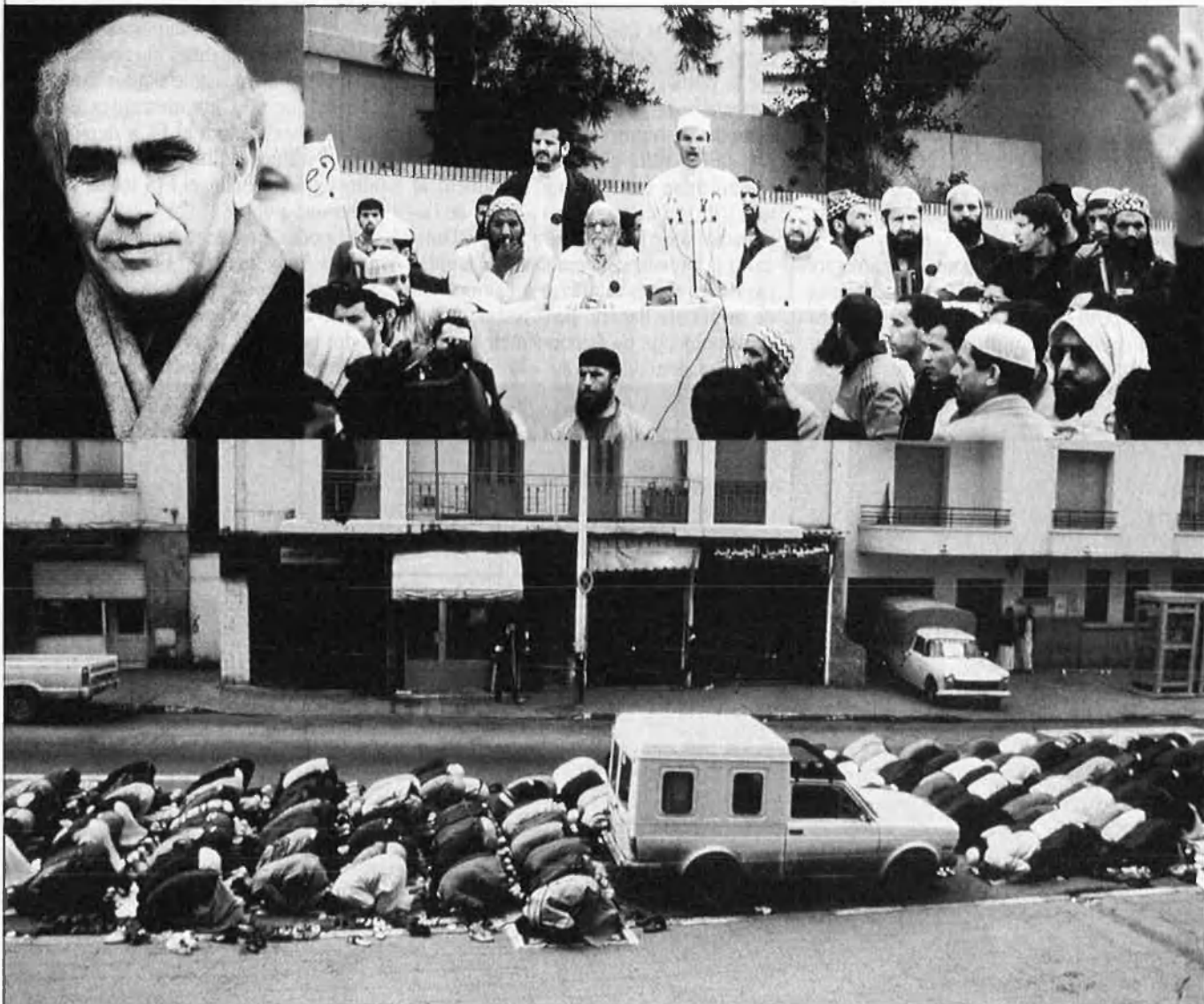
Naturalment, els responsables del FIS neguen qualsevol ingerència exterior. "¡Nosaltres no som integristes!", protesta Abassi Madani. Tanmateix rebutja contestar les preguntes de *L'Express*

neració, potser més". Madani fa de guia espiritual, d'ídol a vegades. El seu nom és escandit en les tribunes dels estadis pels seguidors de l'equip nacional de futbol. Més populista que popular, el FIS marca les consignes dels joves. Dos de cada tres algerians tenen menys de 25 anys. El moviment els ofereix la tranquil·litat d'una comunitat solidària i els promet un món millor en el més enllà (el 63% dels que tenen entre 15 i 22 anys no tenen treball).

La influència del FIS no ha deixat de créixer des que Algèria, en resposta a les revoltes d'octubre de 1988, s'hagué de comprometre en la via de les reformes democràtiques, la pràctica de les quals

nals".

Una vegada autoritzat per ells mateixos un moviment que qualifiquen d'ilegal, ¿què pot fer d'ara endavant el govern i el president Chadli Ben Djedid, l'únic suport del qual és el d'un FLN en ple desconcert? La crisi econòmica i la corrupció generalitzada —denunciada per l'antic primer ministre Abelhamid Brahim— han acabat de desacreditar el partit únic. Les lluites internes enfronten conservadors, nostàlgics de Bumedian, i reformistes, partidaris de Chadli. Les contramanifestacions a què el FLN ha convocat els seus fidels, el mateix dia de la marxa del FIS, només han atret uns centenars de persones en províncies. A Al-

El govern que presideix Chadli Ben Djedid es veu amenaçat per un moviment que ell mateix ha autoritzat.

ger, prudentment, han renunciat als seus partidaris.

"El poder recull allò que ha sembrat", afirma Hocine Ait Ahmed, un dels últims caps històrics de la revolució algeriana, de retorn després d'un quart de segle d'exili. Encara l'any passat, els barons del FLN jugaven de sotamà la carta del FIS. Deien: "Nosaltres o el caos integrista". D'alguna manera però, els islamistes s'han escapolit del seu control".

A imatge dels partits comunistes dels països de l'Est, el FLN, en altres moments totpoderós, és al caire de la implosió. Alguns esperen una escissió abans de les eleccions municipals i departamentals del 12 de juny. Els més oportunistes ja estan preparats: una seixantena de diputats del FLN, dels 295 que té l'Assemblea Nacional Popular, haurien assegurat ja discretament al FIS

el seu suport. No s'exclou una aliança de circumstàncies entre el FLN i el FIS.

Any i mig després de les revoltes, la democratització va arribar a ser lletra morta. El nou codi de premsa és dels més restrictius. El codi de la família, encara en vigor, fa poc de cas –i això és el mínim que es pot dir– de la dona algeriana. Finalment, la seguretat militar, vertadera policia política, continua amb les seues activitats. Per totes aquestes raons i algunes altres, el Front de les Forces Socialistes d'Ait Ahmed boicotejarà purament i simplement les municipals de juny: "Els daus estan trucats".

Un altre cap històric de la revolució algeriana podria estripar les cartes més prompte encara. El rumor corria per Alger a començament de setmana: Ahmed Ben Bella, primer president de la república, podria tornar de l'exili helvètic el

darrer dia del ramadà. Ben Bella, que s'ha beneficiat del suport financer d'Àrabia Saudita durant els anys d'allunyament, hauria rebut molts emissaris de FIS. ¿Faran causa comuna?

Només els militars, es diu, podrien parar el flux islàmic... si fóra necessari. El general Mustafa Chellufi i secretari general del ministre de Defensa ha afirmat recentment que "l'exèrcit no permetrà... que els homes que arriben al poder mitjançant la democràcia... ens duguin a la democràcia". La presència de Ben Bella al costat dels integristes acabaria de convertir el FIS d'una manera definitiva en una cosa insuportable als ulls dels militars. Si no pot controlar els islamistes, el president Chadli, en autoritzar el retorn de Ben Bella, jugaria llavors l'última carta per a conservar el poder: l'exèrcit.

Marc Epstein/L'Express / Trad.: V.H.E.